

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 20-21 квітня 2017 року)

**Суми
2017**

італійської кухні. На нашу думку, назва вносить деяку інтригу, провокацію, щоб змусити допитливих завітати і з'ясувати, що ж таке є.

Чисельною є група іншомовних назв, яку складають «Орхідея» (екзотична квітка) – магазин солодоців, «Ківі» (салон краси), Капучино» (кафе); англomовні кальки Vintage (промислові товари), Beauty Zone, Bigoudi, Fusion, «Zefir» (*зефір - не лише різновид солодоців, а й бог західного вітру у давніх греків*) – салони краси; «Holiday» (*свято*) – студія флористики.

Випадають із асоціативного ряду немотивовані емпороніми – назви розважальних закладів «Маринад» (нічний клуб), «Калейдоскоп», «Лорнет» - розважальні центри, де слова не являють собою відображення галузі діяльності, специфіки послуг, а набувають зовсім іншого значення, що вносить додаткову інтригу.

Яскраві різнокольорові вивіски магазинів дитячого одягу та іграшок звернені як до батьків, так і дітей – «Балу», «Сонька», «Вінні-пундія». Викликають приємні спогади, очікування дива, усмішку.

Отже, проаналізувавши 40 назв магазинів, салонів, кафе та ресторанів, ми можемо зробити висновок, що вони створюють своєрідну систему комунікацій мікрорайону, презентують смаки й спрямованість власників, модні тенденції. Відзначаємо, помітне місце слів іншомовного походження, як ознаку успіху, просування вперед.

Література

1. Словник української ономастичної термінології /укладачі Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. – Тернопіль: Вид-во «Навч. книга – Богдан», 2012. – 168с.
2. Мартос С. Структурно-семантична характеристика емпоронімів / С. Мартос. – Режим доступу : <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/1829/1/24.PDF>

ІНТРАПРОФЕСІЙНЕ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ: ЛАТИНСЬКІ АФОРИЗМИ та ПРИСЛІВ'Я

Яременко Л. М., *ст. викладач кафедри
журналістики та філології*

Інтрапрофесійна комунікація майбутніх лікарів визначається інтенціями (*намірами адресата-співрозмовника*), зворотнім зв'язком у

спілкуванні, підтриманням самої фахової бесіди, а також усвідомленою позитивною мовною поведінкою. Отже, формуючи комунікативні компетенції студентів-першокурсників відповідно до предметних знань, медичної термінології, враховуємо сучасні виклики – на естетично-креативну особистість з мовним смаком, яка знає національні традиції спілкування, кращі зразки літератури, постійно працює над збагаченням своєї мови.

Українську мову професійного спілкування студенти першого року навчання вивчають паралельно з курсом латинської мови та основ медичної термінології, тому знайомство з фаховою термінологією, що складає основу професійної мови лікаря, є різноплановим і повинно поглиблювати мотивацію й активність студентів у подальшому вивченні терміносистем фахових дисциплін, фразеології медичної практики. На нашу думку, є доцільним використання латинських афоризмів у інтрапрофесійній комунікації лікарів, зокрема у публічній риторичі.

М. І. Пирогов у «Севастопольських листах та спогадах» писав: «У клініці перед входом був вдавлений у стіну хрест з надписом «*Per crucem adlusem*» (через хрест до світла). Трохи далі, на іншій стіні був напис: «*Medice, cur ate ipsam...*» (Лікарю, вилікуй себе сам!)» [1]. Мова йде і про загальнокультурний рівень фахівця, і його фахову термінологічну грамотність (обізнаність), і корпоративну культуру.

На початку практичного заняття з мови, крім афоризму рідною мовою, можна запропонувати меседж і латиною. Зокрема при вивченні теми «Із історії становлення національної медичної термінології» – вислів Гіппократа: «*Quae medicamenta non sanat, ferrum sanat; quae ferrum sanat ignis sanat. Quae vero ignis non sanat, insanabilia reputari oportet*» (Що не лікують ліки, то лікує залізо, що не лікує залізо – лікує вогонь). У сучасній стилістиці – про три методи лікування: лікарськими засобами (*medicamentosa*), хірургічний (*ferrum*) і припікання (*ignis*). Або такі вислови-рефрени: «*Est medicina triplex: servare, cavere, mederi*» (Завдання медицини потрійне: оберігати від хвороб, запобігати хворобам, лікувати); «*Labor omnia vincit improbus*» (Наполеглива праця перемагає все), «*Festina lente!*» (Поспішай повільно!).

На заняттях з мови професійного спілкування студенти знайомляться зі структурою анатомічного, клінічного терміна, зокрема терміноелементами греко-латинського походження – словотвірний елемент зі стабільним значенням, що служить для

створення нових термінів. Доцільним, на нашу думку, є паралельне подання цих елементів і латиною, і українською мовами. Наприклад, *bas(io)*- *bazio* - базовий, *derm*-(*dermat*-, *dermia*-) – дерма - шкіра, *encephal*- - *енцефал* – головний мозок, *carcin*- - карцин - рак, *cardi*-(*cardia*-) – кардіа- серце, що є підготовкою до інтрапрофесійного спілкування майбутнього лікаря.

Засобом збагачення лексики професіоналів є словники і довідники, усталена звичка орієнтуватися на зразок, точне відтворення дефініції терміна. Культивуючи цю компетенцію, пропонуємо студентам для підготовки презентацій тримовні аспекти словники свого фаху, що містять також не тільки латинські терміни, а й афоризми та прислів'я. Першим таким джерелом є академічний «Словник іншомовних слів» чл.-кор. АНУ О. С. Мельничука, а також «Медицина енциклопедія» І. П. Черв'яка, «Російсько-українсько-латинський словник медичних термінів: Оториноларингологія, стоматологія» за ред. В. Г. Коляденка та ін. Не втратили інформативної насиченості й видання 90-их рр. ХХ ст., зокрема «Посібник з анатомічної і клінічної термінології» М. М. Закалюжного та М. А. Андрейчина та ін..

Публічне мовлення лікаря реалізується у межах корпоративної субкультури, але індивідуалізоване, є *обличчям*, «*візитівкою*» фахівця. Елементами цієї культури є цитати з творів української класики, а також афоризми латиною – «*Experimentia est optima rerum magistra*» (*Досвід – кращий учитель*); «*Medicus amicus et servus insanorum*» (*Лікар – друг і слуга хворих*); «*Ne noceas, si juvare non potes*» (*Не зашкодь, якщо не можеш допомогти*) [2].

Отже, слово є важливим інструментом у професійній діяльності лікаря, ознакою його майстерності, іміджу. Правильне, доречне використання і національної мови й латини – вимога часу.

Література

1. Пирогов Н. И. Севастопольские письма и воспоминания / Н. И. Пирогов. – М.: Изд-во АН СССР, 1950. – 652 с.
2. Словник іншомовних слів /З ред. чл.-кор. АН УРСР О. С. Мельничука. – К.: Укр. рад. Енциклопедія, 1977. – С.757-775.